

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 196 — Štev. 196

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 7, 1941 — TOREK, 7. OKTOBRA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NEMŠKA OFENZIVA PROTI MOSKVI

OFENZIVA SE JE PRIČELA S SEVERNE IN OSREDNJE FRONTE. — NEMCI SO POSLALI V BOJ 3000 AEROPLANOV — TRI MILJONE VOJAKOV

Prejšnji petek je Hitler v Berlinu svojim poslušalcem rekel, da so se na ruski fronti pričele vojne operacije "velikanskega obsega", in je tedaj najbrže mislil na velikansko ofenzivo, ki so jo Nemci pričeli večeraj.

Ofenziva se je začela s severne in osrednje fronte ter je obrnjena proti Moskvi. Na tem kraju so Nemci zbrali vse vojaštvo, ki ni neobhodno potrebno za držanje fronte na drugih krajih, največjo moč artilerije in tankov ter dvoje zračnih brodomov po najmanj 3000 aeroplanov. Število nemških vojakov v tej ofenzivi cenijo na najmanj 3.000.000. S to ofenzivo hoče Hitler zavzeti Moskvo, predno nastopi stroga ruska zima, ter se nastaniti čez zimo v toplih trdnjavah Kremlja.

Ofenziva ima obliko trikotna, čegar gorenji kot je Moskva.

Južna armada, ki ji poveljuje feldmaršal Fedor von Bock, je pričela prodirati od Roslavy 70 milj jugovzhodno od Smolenska, proti severovzhodu. S severa pa je pričel ofenzivo feldmaršal Wilhelm von Leeb od Valdajskega pogorja proti jugovzhodu. Vsak teh krajev je oddaljen od Moskve 230 milj, med seboj pa sta oddaljena 300 milj skoro v ravni črti od juga proti severu.

Rusi priznavajo, da so Nemci na nekaterih krajih dosegli nekaj uspehov in zasedli nekaj ozemlja, toda nasproti so naglo

poslali rezerve, ki so sovražnika potisnile nazaj. Zadnja poročila naznanjajo, da Rusi trdno države svoje postojanke navzlic silovitim nemškim napadom.

Kremelj cilj Nemcev

Proti koncu oktobra navadno pokrije debela snežena plast ruske planjave in vsled tega hoče Hitler to veliko nevarnost, ki bi bila za njegove armade pogubonosa, prehiteti. Ako Nemci v tej ofenzivi zmaga, bo ta zmaga pomenila hud moralni vdarec sovjetski vladi, kajti nemški glavni stan se bo naselil v Kremlju, sedežu sovjetske vlade. Toda če se pomisli, da Nemci že več mesecev oblegajo Leningrad in Odeso in ne morejo oznaniti nikakega uspeha, je prav gotovo, da ima maršal Timošenko, čegar poglavitna naloga je braniti Moskvo, najboljšo vojaško in taktično armado, vsled česar stoji Hitler pred najtežavnejšim delom, ki se ga je še kdaj lotil.

Prihajajo pa tudi poročila, da je pričel maršal Bučenny napadati na južni fronti in Nemci bodo primorani zelo ojačati svoje desno krilo doli do Črnega morja. Nemci se na južni fronti največ zanašajo na rumunsko armado, ki pa se do sedaj še ni prav nič izkazala. Rusi so celo poročali, da so ob Črnem morju napredovali za 12 milj.

POGAJANJA ZA IZMENJAVO UJETNIKOV

Anglija in Nemčija sta se pred dnevi sporazumeli s posredovanjem švicarske vlade, da si izmenjajo po 3000 pohabljenih vojnih ujetnikov. V soboto bi se imela izvršiti izmenjava, toda Nemčija je to vstavila. Na to so se pogajanja nadaljevala. Večeraj pa so si Nemci in Angličani izmenjavali tozadevna poročila po radio in sicer med angleško postajo ob angleški obali in francosko postajo v Franciji.

Potom radija potekajo pogajanja vlade z vlado, ne pa jo diplomatskih zastopnikov.

V Newhaven pristanišču v Angliji čakate dve angleški ladji Radečega križa, Dinard in St. Julien, da odpeljeta nemške ujetnike v Dieppe v Franciji. Danes zjutraj ste imeli lažji zopet odpeljati, toda angleški vojni urad je odhod ladji prekladal, ker so Nemci zopet preprečili prevoz.

Nemška postaja je večeraj zjutraj zaklicala: "Hullo, England! Hullo, England! Nemška vlada želi angleški vladici dati važna obvestila glede zamenjave bolnih ali ranjenih vojnih ujetnikov. Prosimo, potrdite po valni dolžini 373 metrov, da poslušate."

Popoldne je angleška radio postaja po valovni razdalji 373 metrov sporočila: "Zahvalimo se vam za sporočilo."

Nato je nemška postaja proslila, da naj angleška postaja

naznani, kdaj lahko ladji odplujejo in koliko ujetnikov, žena in otrok je na obeh lajajah. Obenem je nemška radio postaja v Calais v Franciji sporočila da bo prihodnji dan naznanila, kdaj bodo nemške bolniške ladje odplule iz Dieppe.

Nemška postaja je govorila v angleškem jeziku, angleška pa v nemškem.

Popoldne je angleška postaja sporočila, da boste bolniški ladji odpluli iz Newhavena ob 5.30 zjutraj in boste dospeli v Dieppe ob 10.30. Na obeh lajajah bo 13 nemških bolnih in ranjenih častnikov, 43 vojakov drugih činov ter nadalje 28 častnikov, med njimi en vojaški kaplan in 19 vojakov drugih činov. "Drugi čin" pomeni pri Angličanih vsak vojak, ki ni častnik.

Nemci so odgovorili, da bodo skrbeli za varno vožnjo čez Veliki kanal in da bodo lajajama poslali pilota. Angleška postaja je potrdila prejem tega sporočila in nato so razgovori prenehali.

Pozneje pa je angleška admiraliteta naznanila, da ladji ne boste odpeljali.

Defense Savins Bond je mogoče registrirati na ime otrok, kakor tudi odraslenih.

Kupite Defense Bonds in Stamps!

Farmerjem se obetajo lepši časi

Stavke in uravnave

Iz izjave poljedelskega departmanta je razvidno, da so za farmerje vendarle napočili boljši časi. Povod temu so dale milijarde dolarjev, potrošene za narodni obrambni program, in pa dejstvo, da bo treba samo Angliji poslati za tisoč milijonov dolarjev živil.

Izza konca prve svetovne vojne je poljedelski departmant vsako leto proti pozival ameriške farmerje, naj obdelajo manj zemlje, češ, da jim bo na ta način mogoče prideliti dražje prodajati. Za neobdelano zemljo jim je vlada plačevala celo nagrado.

Letos je pa drugače. Letos se glasi povelje: — Obdelajte čimveč mogoče zemlje. Pospešite produkcijo sočivja, jaje, sira, mesa.

Posledica tega bo, da bodo živinorejci zredili več živine. Prvič izza leta 1929 bo proizvodnina več kot za tisoč milijonov dolarjev bombaža. Perutnina ni imela še nikdar tako visoke cene kot jo bo imela prihodnje leto. Izgledi za prihodek sadja in sočivja so najboljši v zadnjem desetletju.

Uradnikom poljedelskega departmanta pa še vedno povzročajo velike skrbi ogromne zaloge pšenice in bombaža. Navzlic dobrim cenam je pšenice še vedno za dve leti na razpolago.

Izvoz bombaža je izza državljanske vojne ni bil tako nizek kakor letos. V vladnih skladiščih je nad 10 milijonov bal bombaža.

Kaj se je odpovedal

V New Limerick, v državi Maine, se je Jerry Cambellton zaveril, da ne bo več kadil. — Prepričan sem, da kaj škoduje zdravju. V prihodnjem bom raje žvečil tobak.

Jerry je bil pred kratkim star 103 leta ter je za svojo starost še presenetljivo čvrst in krepak.

DELAV, VODITELJ — AVSTRAL. PREMIER

Faddenova vlada je bila le dober mesec na krmlu. — Curtin je že peti avstralski delavski ministrski predsednik.

Tekom proračunske debate je bila izrečena avstralskemu ministrskemu predsedniku Arthuru W. Faddenu nezaupnico.

Fadden, ki je bil le dober mesec v uradu, je predložil svojo resignacijo generalnemu guvernerju Gowrie ter mu svetoval, naj poveri delavskemu voditelju Johnu Curtinu sestavo novega kabineta.

Gowrie je resignacijo sprejel ter pozval k sebi Curtina, ki je ponudbo sprejel.

Curtin je že peti avstralski ministrski predsednik, ki je član delavske stranke.

Seznam članov svojega kabineta bo predložil šele danes (v ponedeljek), ker je rekel, da se mora prej posvetovati o tem s svojimi delavskimi tovariši.

Profesor William Nunn, predsednik posredovalne oblasti v državi New Jersey, je sporočil, da je bila stavka pri Welin Davit & Boat Company uravnana. Stavkali so člani A. Delav. Federacije. Navzlic temu so pa v državi New Jersey še vedno stavke pri šestih podjetjih.

Nunn je sporočil, da se je pri Welin Davit & Boat Company vrnilo na delo 280 uslužbenec, ki so zaposleni pri izdelovanju rešilnih čolnov za mornarico. Odbor za delavske odnose je bil razpisal volitve, ki bodo določile, katera unija naj zastopa delavce pri kolektivnih pogajanjih.

V Bound Brook je stavka

700 organizacij nakolehtalo 90 milijon. dolarjev

Predsednik Roosevelt je objavil poročilo o ameriški vojni pomoči za inozemstvo. Poleg Rdečega križa je nabiralo prostovoljne prispevke še kakšnih sedemsto organizacij, ki so iz začetka vojne nabrale približno 90 milijonov dolarjev. Poročilo pravi, da so bili stisnjeni poverljivi le redki.

Organizacije imajo podružnice in odbore po vsej deželi.

Inozemske agencije, ki poslujejo za vojni se nahajajo čez dežele, se morajo registrirati pri državnem departmantu.

Kolektanje se vrši pod strogim nadzorstvom, in nabrane vsote so izročene na pristojnem mestu.

Potres v Californiji

Aparati na univerzi v Berkeley, California, so zaznamovali močan potres, ki se je pojavil v oddaljenosti 540 milj. Prebivalci ob severni kati

pri Sherwin Williams Company ter pri Caleo kemičnem oddelku American Cyanamid Co. Stavko je povzročil spor med dvema konkurenčnima organizacijama.

Tovarna Carnegie Illinois Steel Corporation v Gary, Ind. v kateri je zaposlenih 10.500 delavcev je nehala obratovati, ker je zastavkalo štirideset delavcev pri velikih dvigalih.

Konferenca med Josephom Goinom, predsednikom unijskega odbora za pritožbe, ter zastopnikom podjetja, Georgeom P. Wardleyem, ni imela nobenega uspeha. Zaenkrat se še ne ve, čemu so delavci pri dvigalih zaštrajkali.

fornijski obali in v San Francisco so občutili precej močne potresne sunki.

V Californiji ni povzročil potres nobene materialne škode. Njegovo središče je moralo biti nekje v Pacifičnem oceanu.

Cehi bode kmalu svobodni

Iz Londona je došel v Ameriko Jan Lichner, minister čehoslovaške vlade v izgnanstvu. V Newarku, N. J., je govoril v nedeljo na veliki čehoslovaški skupščini ter izjavil, da bo Čehoslovaška kmalu zopet svobodna.

K temu bosta pripomogla Anglija in Amerika, dosti bo pa storil tudi čehoslovaški narod, ki čedalje bolj očitno nastopa proti zatiralcem.

Zborovalci so v posebni resoluciji odobrili zunanjo politiko predsednika Roosevelta.

Gen. MacGruder v Hongkongu

General John MacGruder, načelnik ameriške misije za pomoč Kitajski, je s svojimi šestimi pomočniki došel v Hong Kongu.

V imenu kitajske vlade ga je pozdravil generalni major K. C. Kuo, bivši kitajski vojaški atašee v Washingtonu.

General MacGruder bo sestavil natančne načrte, kako bi se dalo Kitajski najuspešneje pomagati.

Over-alls — vzrok ločitve zakona

V Clevelandu je tožila Mrs. Velma Stout svojega moža za ločitev zakona. Sodniku je povedala: — V bližini Clevelanda imava farmo. Oblačiti sem se morala v moško obleko ter delati kakor konj. Naposled pa moj mož tuči s tem ni bil zadovoljen. Zapodil me je s farme in rekel, da ima že drugo izbrano, ki bo oblekla moje overalls.

Sodnik je zakon ločil.

Konferenca glede nevtralnosti

Trije senatorji so za radikalno izpremembo sedenja nevtralnostne postave, dočim vodi senator McNary opozicijo. — Kaj bo priporočil predsednik?

Tekoči teden se bo posvetoval predsednik Roosevelt s petimi senatorji glede spremembe nevtralnostne zakonodaje. Trije med njimi bodo najbrž pozvali predsednika, naj zahteva od kongresa preklic nevtralnostne postave. To sta predvsem demokrata Barkley iz Kentuckyja ter Connally iz Texasa, kateri je tudi predsednik vnanje-političnega odbora. Ž njima se bo nedvomno strinjal tudi senator Austin iz Vermonta, ki bo priporočal oborožitev ameriških trgovskih ladij ter uveljavljanje odredbe, ki bo dovoljevala ameriškim ladjam pluti v pristanišča vojskujočih se držav.

Voditelj manjšine v senatu, McNary iz Oregona, bo vodil opozicijo ter bo nasprotoval

vsaki najmanjši spremembi nevtralnostne postave.

Demokratski senator George iz Georgije se bo zavzel za oborožitev ameriških trgovskih ladij, ne bo se pa strinjal s predlogom, naj bi bilo ameriškim ladjam dovoljeno pluti po vodstvu vojskujočih se držav.

Na konferenco je predsednik povabil kot opazovalca tudi demokratskega kongresnika Blooma iz New Yorka.

Na podlagi dokazov in protidokazov bo predsednik Roosevelt sestavil predlog, ki ga bo najbrž še tekom tega tedna predložil kongresu.

Ker se nemški napadi na ameriške ladje množijo, bo vsakakor treba ukreniti nekaj radikalnega.

ZAGONETEN UMOR FARMERICE

Morilec je vrzel njeno truplo v grob. — Policija poizveduje po črncu, ki je bil pri nji v službi, pa je nenadoma izginil.

Iz Red Bank v New Jersey poročajo, da je 13 letni Albert Aszman opazil na koruznem polju krvne madeže. Šel je po krvni sled ter došel na pokopališče, kjer je ležalo v nezakopanem grobu truplo njegove matere, 49 letne farmerice. — Sin in njegova sestra sta mater že izza prejšnjega večera pogrešala ter ozvestila policijo. Farmerica je imela glavo popolnoma razbito z nekim topnim predmetom.

Policija je začel iskati 25-letnega črnca Roberta Turnera, ki je bil pri farmerici u-

služben ter je istotako prejšnjega dne brez sledu izginil.

Farmerica je bila znana po vsej okolici, ker je razen v polletnih mesecih popolnoma sama obdelovala farmo ter se skoro vedno oblačila v moško obleko. Letošnje poletje je navela črnca Turnera, da ji je pomagal izvršiti najtežje delo. Njen mož je mesar v West Orange, N. J.

Kaj je dalo povod strašnemu umoru, se zaenkrat še ni dalo dognati.

V ENEM MESECU 1914 AEROPLANOV

V prvih devetih mesecih tekočega leta so zgradile ameriške tovarne nad dvanaest tisoč letal Poročilo produkcijske uprave.

Urad produkcijske uprave poroča, da so ameriške tovarne zgradile meseca septembra — 1914 letal, to je 60 let več kot meseca avgusta. V prvih devetih mesecih tekočega leta so tovarne proizvedle 12.651 letal. Urad produkcijske uprave seveda ni omenil, koliko teh letal je dobila armada, koliko mornarica in koliko jih je bilo poslanih zaveznikom na pomoč.

Angleški poslanik v Washingtonu, lord Halifax, je rekel: — Vsak ameriški bombnik, ki je poslan v Anglijo, je vreden svoje teže v zlatu. Obstreljevanje nemških mest in ruski odgovor sta najvažnejša faktorja sodobnega vojskovanja. Vsak bombnik, ki ga dobimo letos, je za nas več vreden kot dva bombnika prihodnje leto. Angličani čakajo prilike, da bodo prešli iz defenzive v ofenzivo in sicer v kraju, ki se jim zdi za to najbolj primeren.

Ogor Rusije je označil lord Halifax kot izraz brezprimerne

hrabrosti in junaštva. Rusija ima na razpolago dovolj ljudi, potrebuje pa dovolj letal in drugega vojnega materiala. Če ji bo Amerika vse to prekrbela, ne more biti nobenega dvoma o naši končni zmagi.

Sin newyorškega guvernerja v kanadski zračni službi

Peter Gerald Lehman, 24 letni sin newyorškega guvernerja, je precej dober letalec ter je skušal stopiti v ameriško armadno ali v mornariško letalsko službo. Toda zavrnili so ga, ker je poročen. Poročenih prostovoljcev namreč v Ameriki ne sprejemajo. Zato je stopil v kanadsko zračno službo, kar je storil z izrecnim dovoljenjem svojega očeta, guvernerja Lehmana, in svoje žene.

Peter je najstarejši med tremi Lehmanovimi otroci. Oženil se je leta 1938.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lipsha, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly, \$3.— Advertising on Agreement.

Na celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—; na četrt leta \$1.50.— Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.— Za inozemstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemli sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

SREDSTVA ZOPER INFLACIJO

Urad produkcijske uprave je nedavno sporočil, da je kongres izza meseca junija lauskega leta dovolil za ameriško obrambo 56 tisoč milijonov dolarjev. To je približno še enkrat toli kotot je veljala Združene države prva svetovna vojna.

To dejstvo povzroča precej upravičen strah pred inflacijo. S tem denarjem se je business povzpela, več milijonov nezaposlenih je dobilo delo in zaslužek, milijoni dolarjev so pripravljeni za nakup vsakovrstnih potrebščin.

Narodni obrambni program je spremenil precej ameriških tovarn v arzenale, ki potrebujejo ogromno množino sirov.

Produkcija za domačo oziroma privatno porabo je vsled tega nazadovala. Povpraševanje po takih izdelkih je čedalje večje, zaloge se pa manjšajo ali so pa v nekaterih slučajih že povsem posle.

Čim večje je povpraševanje, tem višje so cene. Tekom zadnjega leta so narasle za osemnajst odstotkov.

Na obzorju se pojavlja pošast inflacije.

Vlada si prizadeva preprečiti to pošast oziroma zmanjšati pretečo nevarnost. Predvsem razmišlja, kako bi se dalo znižati nakupno silo ter se v to svrhu poslužuje treh sredstev.

V prvi vrsti je treba omeniti davščine. Novi davki v znesku 3500 milijonov dolarjev bodo slehernemu zaslužkarju precej skrčili dohodek.

Drugo sredstvo je varčevanje ter je v ta namen v teku velika kampanja za nakup državnih obveznic. Kampanja je uspešna. V zadnjih štirih mesecih je zvezna zakladnica prodala za 1125 milijonov dolarjev savings bondov in stempov.

Kot tretji faktor pride v poštev kontrola nad odjemalčevim kreditom. Zvezni rezervni urad je nedavno omejil kupovanje na obroke in poslovanje posojevalnic denarja.

Uvaževanja vredno sredstvo zoper inflacijo je direktna kontrola nad cenami. Meseca aprila je predsednik ustanovil poseben urad — Office of Price Administration — ter poveril vodstvo administratorju Leonu Hendersonu. Hendersonov urad zaenkrat še nima postavne oblasti, pač se pa predvsem zanaša na prostovoljno sodelovanje industrije. Hoteč postaviti kontrolo nad cenami na postavno podlago, je Rooseveltova administracija predložila meseca avgusta kongresu predlogo, ki naj bi dala predsedniku polnomoč pri določanju najvišjih cen in najemnin.

S predlogo se že bavi zbornični odbor za bankarstvo, ki je nedavno zaslial zveznega zakladničarja Morgenthau-a.

Morgenthau ni samo priporočil takojšnjega sprejema predloge, pač pa tudi zahteval razpis novih davščin. Po njegovem mnenju, naj bi bili začasa sedanje nujnosti obdačeni vsi dobički korporacij, znašajoči več kot šest odstotkov investiranega kapitala.

Tozadevno predlogo že sestavljajo uradniki zakladniškega departmanta.

Pred štirinajstimi dnevi je zvezni rezervni urad še nekaj važnega odredil proti preteči inflaciji. Podrejenim bankam je naročil, pripisati precejšen odstotek vlog rezervnemu kapitalu. Bankam je seveda dovolil dovolj kapitala, da zaostate vsem zahtevam vlagateljev, poleg tega pa lahko kreditirajo potrebne vsote vojni industriji.

To so torej sedanje odredbe, naperjene proti inflaciji. Če ne bodo zadostovale, bodo nedvomno uveljavljene še druge, ostreje.

VELIKE IZGUBE HRVATSKIH UPORNIKOV

Cela nemška mehanizirana divizija — 12,000 mož — se po časi pomika proti Beogradu, da zatire četniško gibanje.

Nacelnik vlade "svobodne Hrvatske", dr. Ante Pavelić, je poročevalen lista "Il Popolo di Roma" rekel, da je hrvaška vojska izgubila v bojih s srbskimi četniki svoje najboljše ljudi.

"Naši vojaki preiskujejo polja in gozdove," je rekel poglavnik, "in napadajo srbske upornike v njihovih skrivajstih. Izgubili smo že mnogo svojih najboljših mož, toda ko nečena znaga je blizu, 1,500,000 Srbov, ki žive v naših mejah, se morajo navaditi na novi red, ali pa izginiti."

Zaplenjeno živo srebro

Iz Manzannila v Mehiki poročajo, da so carinski uradniki našli na japonskem parniku "Azuma Maru" veliko množino živega srebra, namenjenega na Japonsko. Po mnenju oblasti gre v tem slučaju za veliko tihotapsko podjetje.

Predsednik Avila Camacho je pred nekaj tedni prepovedal izvoz živega srebra iz Mehike.

Dva Zahvalna dneva

Tudi letos bosta dva Zahvalna dneva. Devetindvajset držav bo praznovalo Zahvalni dan 20. novembra (kot ob to določil predsednik v posebni proklamaciji), četrtnajst držav pa 27. novembra, torej zadnji četrtek v novembru, kot je že od nekdaj običaj.

Predsednik skuša s premak, nemem praznika podaljšati božično nakupno sezijo za en teden.

Vesti iz nepokorjene Jugoslavije

Nemci so zaprli znanega časnikarja in bivšega načelnika glavnega tiskovnega urada, Milana Marjanovića in ga odvedli v koncentracijsko taborišče v Nemčijo. Milan Marjanović je med našimi najboljšimi književniki. V zadnjih letih je skupno z Nikom Bartulovićem izdajal v Beogradu več naprednih časopisov, naj omenimo dva najboljša: "Javnost" in "Vidici." Med prvo svetovno vojno je živel v severni Ameriki in se udeleževal narodnega dela pod predsednikom Jugoslovanskega odbora Nikom Grškovićem. Milan Marjanović je prihajal v Sev. Ameriko na obisk tudi po prvi svetovni vojni.

Iz Ženeve poročajo, da je v Zagrebu izginil najboljši jugoslovanski likovni umetnik, svetovno znani Ivan Mestrovic. Iščajo ga švicarski Rdeči križ in mnoge mednarodne ustanove, a ga ne morejo najti.

Razmere v koncentracijskih taboriščih niso povsod enake. Najstrašnejše so one na otoku Pagu. Nekoliko boljše v Gospiću in Delnicah. Povsod pa zmanjkuje hrane. V koncentracijskem taborišču v Korostinju pri Zagrebu so malone vsi zagrebški odvjetniki. Tam so razmere strašne.

Paveličev policaj Artuković je hrvaški kmetom zahteval, da smejo prodajati Srbom in židom svoje pridelke samo od desetih do desetih zjutraj. Pa so se uprli in prodajali vseprek. Potem so jih pogrnili z Jelocičevga tga. Pa so šli in prodajali Srbom od hiše do hiše. Če ni bilo denarja, so jim dajali zastoj.

Nemški vrhovni policaj v Srbiji je bil Acimović. Pa je zbolel. Tako vsaj pravi Budimpešta. Zamenjal ga je Milan Nedić in takoj postal prošnj je vsem policijskim in orožniškim postajam naj ga podpro v borbi proti komunistom.

V koncentracijskih taboriščih so med drugimi Avgust Cesarec, dr. Kun in Krsto Hegdušić.

Preden se je senator dr. Mažuranić ubil, je napisal pismo. In pravi: "Mažuranić ne bo nikoli prepovedal, da ne sme govoriti ne s Hrvati, ne s Srbi, ne s Slovenci, ne z naprednjaki.

ne z demokrati, ne s prostozidari, ne z židi. Mažuranić ne bo nikoli ukazoval, kod naj hodi, kaj naj dela in s kom naj govori."

Po pravilih mednarodnega Rdečega križa morajo vojaki in častniki v ujetniških taborih dobivati isto plačo, kot so imeli v svoji državi. Italijani pušajo naše vojake in častnike brez denarja in često brez hrane. Kar zadeva denar, tega so naši ljudje v začetku še nekaj imeli. Pa so jim ga Italijani velikodušno zamenjali po "najnovejšem tečaju," tako da zdaj že zdavnaj so brez njega.

Edina hrana v Dalmaciji je krompir, pravijo pisma, kadar bo tega zmanjkalo, potem pa Bog pomagaj. Vse se tehta po gramih. Kava je po 450 din kilogram, kjer jo je sploh kaj.

MIHAJLO NOČE BITI KRALJ

Iz Ženeve poročajo zanimive podrobnosti o odločnem nastopu kneza Mihajla Petrovića. Njegosa, ko so ga Italijani nagovarjali, naj sprejme kraljevsko krono v "neodvisnem črnogorskem kraljestvu."

V istem času, ko je Mussolini odredil za kralje "nedvisnega hrvaškega kraljestva" Aimonea, ki se danes na sme ne v Zagreb, ne v Banjaluko, se je odločil, da bo na črnogorski prestol posadil kneza Mihajla Petrovića Njegosa, ki ga je nemška vojska zajela v Franciji.

Živel je s svojo materjo in očcem v Parizu. V sporazumu z Italijani so Nemci kneza, ki je iz Pariza pobegnil v Bretagne, takoj zajeli in mu dopovedovali, da mora sprejeti črnogorski prestol. Knez Mihajlo Petrović Njegosa pa je to odločno odbil. Dejal je: "Jaz sem Srb in Jugoslov in moj kralj je samo eden in taj je kralj Peter II."

Po tem odgovoru so nemške oblasti kneza Mihajla Petrovića Njegosa zaprle in odpravile v Nemčijo v eno med najstrašnejšimi koncentracijskimi taborišči, kjer ga ne prestano ponižujejo in mučijo. Mladi knez se je med svojim bivanjem v Franciji oženil z ugledno brentonsko plemkinjo. Nemci so ga ločili od soproge in ga odvedli v Nemčijo samega.

SLOVENCII

NAJBOLJ POPOLNA ZALOGA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE DOBITE PRI

JOHN MARRISON, Inc.
463 WEST 42nd STREET
NEW YORK, N. Y.

V koncentracijskem taborišču so Nemci po naročilu Italije znova in znova skušali od njega dobiti pristaneke, da sprejme črnogorsko krono, on pa je to vedno odločno odbil, češ, da bo vedno ostal Jugoslovian, vdan kralju Petru II. in demokratskim nazorom, ki v njihovo zmago verjame. Dopisniku švicarskega lista, ki iz njega povzemamo to poročilo, je knez izjavil, da bo vedno ostal Srb in Jugoslovian in da po njegovem globokem prepričanju za njegov narod ni obstanka, razen v zedinjeni in svobodni Jugoslaviji.

Junaštvo in odločnost mladega kneza vzbujata občudovanje vse evropske aristokracije, ki se ne more dovolj nadejati, kako hrabro on prenaša trpljenje v nemškem izgnanstvu.

42. NOVIH ŽETEV

(JCO.) — V Vel. Beckereku so izdali uradni razglas o delavnosti "komunistov", ki pravi, da so jih pozvali, naj položijo orožje in se vrnejo domov, pa niso poslušali, temveč skušali porušiti progo med Kikindom in Mokrinom, v Mokrinu pa dvignili v zrak hišo, v Tordi presekali telefonske zveze in se zagotili, da bodo pobili nemške oblastnike.

Trideset oseb, ki jih razglas z imeni objavlja, so ustrelili. Temu je sledil napad na vlak med Beckerekom in Pančevom. Takoj so ustrelili dvajset drugih in njihova trupla razohotili na glavnem trgu v Beckereku za 24 ur. Prebivalci ob progi morajo zdaj strahiti progo na vsakih 15 metrov. V zaporih v Beckereku pa je 28 talcev, ki jih bodo ob prvem neredu olesili.

Butlegarstvo šepi iztrebljeno

V Syracuse, N. Y., se je moralo zagovarjati petnajst možkih zaradi nepostavnega kuhanja žganja. V bližini Binghamtona so imeli štiri distilerije. Njihov načelnik Alberto Dichirico je bil obsojen na dve leti zapora, trije njegovi tovariši vsak na eno leto, drugi so pa pod parolo.

Še vedno živi

Deset vojakov, ki se udeležujejo manevrov v North Carolini, se je hotel odpeljati iz Wadswortha ter preživeti soboto in nedeljo v Charlotte. Na razpolago pa niso imeli ne busa, ne taksija, ne kare.

Najeli so torej pogrebni voz, sedli vanj, zadaj pa obesili velik napis: — Kdor misli, da smo mrtvi, se moti. Ne, vsi smo še živi!

Narodite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

Naj bo zaenkrat ...

Vsega zlomka so me že vprašali rojaki in rojakinje.

Večkrat sem že rekel, da bi moral biti advokat, zavarovnik, sodnik, kuharica in babica vse v eni osebi, če bi hotel vsem že vsaj približno odgovoriti.

VESELICA SRBSKIH DELAVCOV

V nedeljo 12. oktobra prirede srbski delavci iz New Yorka in okolice v Češki narodovi 325 East 73rd St., New York veliko jesensko zabavo z ginitljivo zgodovinsko dramo "Osveta." Igral bo poznani tamburaški zbor Milana Vernija.

Sodejval bo tudi hrvaški pevski zbor "Jedinstvo" pod vodstvom Mr. Emila Blaževića.

Igra "Osveta" ima za snov umor nadvojvode Francea Ferdinanda in njegove soproge kneginje Zofije v Sarajevu. V njej nastopajo morilce Gavrilu Princip in razne druge važne osebnosti onih dni.

Zabava se prične točno ob 3. popoldne. Vstopnina pa je 65 centov.

HRVATSKI BAN IN ČLANI JUGOSLOV. VLADE V MONTREALU

(JCO.) — Ko je hrvaški ban dr. Ivan Šubašić in člani jugoslov. vlade prispeli do Montreala, obiskali so Hon. W. M. Birksa, predsednika "Canadian Friends of Yugoslavia". Z g. Birksom, ki je obenem tudi predsednik "Institute of International Affairs" in častni meščan Londona, je dr. Šubašić ostal v razgovoru celo uro. Po obisku se je naše visoko predstavništvo podalo na čaj k jugoslov. generalnemu konzulu v Montrealu.

V času, ko je ban in ministri bili na obisku pri Hon. W. M. Birksu, je soproga bana, gospa Vlasta Šubašić z ministri Jeffriesom in Markovićem bila na obisku pri jugoslov. generalnem konzulu v njegovem privatnem stanovanju.

Hrvatski ban je sprejel v svojem hotelu Windsor upravni in izvršni odbor HSS in se z njimi zadržal v razgovoru polni dve uri, zanimajoč se za prilike, v katerih žive, za njihovo sedanje delovanje v zvezi z najnovejšimi dogodki in za namero v bodočnosti.

V tem razgovoru je vsakdo občutil, da se gospod ban želi seznaniti z življenjem našega izseljenca v vseh njegovih žalostnih in veselih podrobnostih, da bi mogoč svojemu narodu pomagati s svojim svetom in s svojo globoko uvidevnostjo.

Nedavno je prišel v bolnišnico v Weehawken, N. J., možak in se pritožil, da z njim ni vse tako kot bi moralo biti.

Preiskali so mu kri, vodo, blato in slino ter ugotovili, da ima v sebi preveč železa.

Niso se zmotili učeni gospodje. X-ray slika in poznejša operacija sta dokazali, da je imel v želodcu 411 pol inča dolgih železnih žebeljev, kar je res skoro nekoliko preveč železa za normalno človeško telo.

Skoro sveta jeza me je navdala. Skofo sveta jeza me je navdala, ko sem začel brati pismo iz West Alexander, Pa., v katerem mi piše rojak Joe Skedel: "Peter, oždadaj ti se nikda nisem delal noben zgage in zato te prosim, sporoči mi, kako se pripravijo kumare s smetano. Rad bi vedel, kako se pripravijo na slovenski način s smetano."

Vprašanje me je razjarilo, češ, zdaj jih bo treba pa še kuhe učiti, in sem za misli pismo v koš zagnati, ko opazim spodaj vabljivo pripombo:

"Pridi o Božiču na kranjske klobase. V klet bova šla, klobase bova jedla in jih zalivala z rdečim concordom. Iz kleti bo naju že moja žena prinesla."

— Zaradi take opombe, sem pomislil, — se pa že izplača odgovoriti. Torej:

Raztopi v ponvi dve žlici putra, na putru zamrznjeno se-sekljane čebule, prideni žlico moke in napravi blede prežganje. Kumare na drobno zreži, jih dobro ožmij in v rzi v posodo. Posoli, popopraj, pokrij in pusti pet minut emariti. Pa večkrat premešaj, da se ti ne prismođi. Potem zalij s smetano in pusti deset minut polahko vreti.

Kakor nobeni kuharici, se tudi tebi ne bo prvič posrečilo, pa nikar ne izgubi korajžje.

Poskušaj in poskušaj desetkrat, dvajsetkrat, enkrat se ti bo že obneslo.

Take kumare so prav dobre s kuhanim govejim mesom in tenstanim krompirjem.

Kako se meso skuha in krompir stena, pa menda veš. Jaz ti ne bom pravil. In obenem se zaverim, da ne bom nikdar več objavil nobenega recepta za kuho in nobenega sliknega navodila.

"Glas Naroda" prodaja slovenske in angleške kuharske knjige, pa naj jo naroči, kdor hoče dobiti za kuho prvo nagrado.

Zdaj pa še besedo glede tvoje pripombe, neznani mi prijatelj Skedel!

Praviš, da bi naju tvoja žena prinesla iz kleti, ko bi se klobas najedla in klobase prav posteno z vinom zalila.

To je vse lepo in prav, toda predno se pripeljem v Alexander, Pa., moram še nekaj vedeti. Če ni človek siuren, se ne more kar tjavendan odločiti za dolgo pot.

Zato te vprašam, če je tvoja žena dovolj velika, čvrsta in močna, da bi dvojno delo opravičila.

Sem namreč precej rejen de-dec ter zadnja leta v nogah ne preveč stanovitven, zato bi mi pa morala nesti notri in ven.

Napačno razmerje.

V teku dolgih let je čogrnala zdravniška veda, da mora biti v človeškem telesu vse v pravilnem razmerju, da se človek zamore veseliti ljubeza zdravja. Toliko kalorij, toliko vitaminov, hormonov itd. Imeti mora določeno množino mineralnih soli, gotov odstotek žvepla, fosforja in kofin, predvse pa železa.

Nedavno je prišel v bolnišnico v Weehawken, N. J., možak in se pritožil, da z njim ni vse tako kot bi moralo biti.

Preiskali so mu kri, vodo, blato in slino ter ugotovili, da ima v sebi preveč železa.

Niso se zmotili učeni gospodje. X-ray slika in poznejša operacija sta dokazali, da je imel v želodcu 411 pol inča dolgih železnih žebeljev, kar je res skoro nekoliko preveč železa za normalno človeško telo.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejemna moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

CLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNP-J

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTE VSEH NARODOV

Stane samo 2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveštati in izpopolniti.

Narodite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York, N. Y.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

102

Cerkvenim prvakom, ki so nekaj podpirali cesarja v njegovem boju proti grofici Chotkovi, Frane Ferdinand ni hotel odpustiti. Seveda pa prestolonaslednikovo razmerje do katoliške cerkve zaradi tega še ni moglo biti brezupno skajeno, kajti Frane Ferdinand je bil ostal pobožen katoličan, in njegova pobožna žena je imela gorečo željo, da bi ga potrdila v njegovi pobožnosti.

Odrešenik in mati božja sta bili edini sili, ki sta juna belvederski gospod in belvederska gospa zaupala; njuna edina opora v boju zoper sovražni svet je bila molitev. Nad takim pobožnim, varnim gospodom duhovščini ni bilo treba obupati.

A kako naj ga spet pridobi? Kako naj mu dokaže, da on in cerkev ne smeta živeti v neslogi? Cerkev je bila ogrožena, povsod so se gibali njeni sovražniki, ohrabljeni in gnani od nevarnega duha nove dobe. Liberalizacija ki so ga klerikalci sovražili, sicer res da že davno ni bil več tako vpliven, kakor za časa prestolonaslednika Rudolfa, najvišjega zavetnika liberalcev toda novi sovražniki, ki se jih je morala duhovščina bati so bili mnogo nevarnejši.

Vsenemci, nemški nacionalisti in socialisti so imeli, čeprav so trdovratno pobijali drug drugega, bistven skupni namen, važno skupno zanimanje; zmanjšanje cerkvene moči.

Avstrijska socialdemokratska stranka, ki je bila na svojem dunajskem strankarskem dnevu zamenila stari hainsfeldski program z "dunajskim programom" je dobivala pod sitnim vodstvom svojega voditelja dr. Viktorja Adlerja čedalje večji vpliv na delavske množice. Slabo plačani delavci, ki bi jih bilo podjetništvo hladnokrvno pustilo umreti od gladi, je šlo v glavo, da jim Bog ne bo pomagal, če si sami ne pomagajo. Toda velika nevarnost, ki je grozila avstrijski duhovščini, ni izhajala toliko iz socialnih demokratov, kolikor iz Vsenemcev. Socialnodemokratski delavci niso sovražili cerkve, temveč izkoriščevalstvo, ki mu niso hoteli biti več v oblasti, njihov boj se je obračal proti lakoti, stiski in bedi življenja, nevednega ljudi. Vsenemci — in z njimi nemški nacionalci — so pa sovražili katoliško cerkev. Njihovo geslo je bilo: "Proč od Rima!" V velikih množinah so izstopali iz katoliške cerkve in prestopali v protestantstvo. Bili so sovražniki Avstrije; oni niso marali katoliške Avstrije, temveč Veliko Nemčijo, Vsenemčijo, kakor so jo imenovali, ki naj bi obsegala vsa nemška ozemlja v Evropi. Ta Velika Nemčija naj bi bila po njihovih željah močnejša od vseh drugih držav na svetu in naj bi zavzela v Evropi vodilni položaj, ki bi zbujal strah in trepet.

Proti tem strankam se je za zdaj še uspešno borila nemška krščansko-socialna stranka, ki je bil njena glava dunajski župan dr. Lueger. Barvi te stranke sta bili črna in rumena — avstrijski barvi. Dunajski župan, ki česar več let ni hotel potrditi njegove izvolitve, je branil Avstrijo in cesarja zoper vse sovražnike. Lueger je bil cesarjev branitelj, najprej pa branitelj ogrožene katoliške cerkve.

Naval, ki mu je morala kljubovati cerkev, je izkušal omagati tudi moč krščansko-socialne stranke, zato sta bili cerkev in stranka v velikih skrbih za prihodnost. Duhovščina in krščansko-socialna stranka se v takšnem težavnem položaju ni sta mogli odredi naklonjenosti bodočega cesarja. Ker njun posrednik, namestni škof dr. Marschall ni imel več dostopa v Belvedere, je bilo treba naslovati drugo zvezo med stranko in prestolonaslednikom. Lueger, čigar priljubljenost je bila prestolonasledniku enako malo všeč kakor cesarju, ni mogel prevzeti vloge posredovalca. Ne da bi imeli zaupanje v uspeh, so šli pred sklicanjem katoliške stranke v Belvedere, prosit prestolonaslednika, naj postane zaščitnik katoliškega šolskega društva, čigar uspevanje je bilo za krščansko-socialno stranko življenjsko važno. Ako bi Frane Ferdinand sprejel to zaščitništvo, bi bil s stranko kar najtesneje združen.

Frane Ferdinand je izjavil, da sprejme zaščitništvo. Še presenetljivejši od tega uspeha, ki ga nista pričakovali ne Lueger na duhovščina, je bil pa politični nagovor, ki ga je imel prestolonaslednik pred odposlanstvom. Rekel je, da rad prevzame zaščitništvo, da bo pa še mimo tega dejavno podpiral katoliško šolsko društvo v potrebnem boju proti vsem sovražnikom katoličanstva in stal v prvi vrsti bojevnikov zoper gibanje "proč od Rima!" "Proč od Rima — pomeni: proč od Avstrije!" Zaradi tega je protirimsko gibanje vaeizdajniško.

Ta nagovor, ki so ga s prestolonaslednikovim dovoljenjem objavili v listih, je bila vojna napoved. Vse avstrijske stranke, ki so pobijale krščansko-socialni program, so srdito napadle prestolonaslednika. Vse so izjavile v avstrijski poslanski zbornici, da prestolonaslednik ni imel pravice, postati zaščitnik katoliškega šolskega društva, ki hoče ustanovljati verske šole, kar po besedilu državnih osnovnih zakonov ni dovoljeno. Ostre strune, ki so jih v interpellacijah in tisku ubirali proti prestolonasledniku, so bile razumljive le tistemu, kdor je vede, da smo napadalec računati z napadenčevim neprijubljenostjo na "najvišjem mestu."

Cesar ni posegal vmes. Res je bil prepovedal prestolonasledniku vsak politični nastop, a ta boj za katoličanstvo ga je bilo tem manj volja grajati, ker se je bil Frane Ferdinand s svojim dejanjem nakopel veliko krdo novih neustrašnih sovražnikov. Frane Ferdinand je bil od tega dne v očeh javnosti izrazil strankar, prvobornik krščanskih socialcev. Spet je bil zatajil svoj veliki načrt za prihodnost, ki je bil narodom še neznan, kajti poslednji mu ni mogel nihče več verjeti, da res želi pomiriti vse stranke in vse narode v monarhiji, dati vsem enake pravice in pridobiti vse uporne življe za velikodunajsko misel.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

MUHA TSE-TSE NAJVEČJA SOVRAŽNICA AFRIKE.

Nosilka spalne bolezni je muha tse-tse, o kateri mnogi napočno misliti, da je boj z njo že končan. Tako mislijo samo ljudje, ki afriških razmer ne poznajo. Učenjaki so sicer dosegli v boju s to muho že lepe uspehe, toda končen cilj je še daleč. V Afriki še vedno naporno delajo požrtvovalni pionirji napredka, navezani na popolno samoto z edinim ciljem pred seboj, iztrebiti nevarno muho, ki nosi v svojem drobnem telesu toliko zla in gorja kakor najmodernejša letalska bomba! Sedaj je že jasno, da postane četrtina Afrike prej ali slej mrtva zemlja, če ne bo iztrebljena muha tse-tse, ta največja sovražnica človeškega napredka, nosilka spalne bolezni in nevarne živinske kuzne bolezni, tako zване "nagane."

Strahna moč muhe tse-tse se je pokazala najodreje v življenju Basoga v protektoratu Ugandi v začetku našega stoletja. Prvič je bila tu odkrita v juliju leta 1901 in že v maju 1902 je zahtevala ta nevarna muha med plemenom Basoga nad 20.000 žrtev. Zdravniški in administrativni skrbi se je posrečilo ublažiti val spalne bolezni, če se je pa nevarnost zmanjšala v Ugandi, se je počela druga, kajti muha tse-tse neprestano bdi in napada kraj za krajem.

Razen Ugande, je s spalno boleznijo okuženih najmanj 50 drugih krajev Afrike. Bolezen se p rime žrtve skoraj ne opazuje. Najprej dobi bolnik lahno mizico in glavobol. Ti znaki pozneje izginejo, v telesu samem se pa okuženje širi in prehaja tudi na najnežnejše tkivo. Človek postane slabokrven, moči mu pešajo, kar tra-

ja dve do tri leta, ko se bolezen pojavi s svojimi končnimi posledicami. Sele po dveh ali treh letih se pokažejo pravi znaki spalne bolezni.

Prav tako nevarna je tudi nagana, spalna bolezen živine v Afriki. To bolezen prenašajo muhe tse-tse. Dočim muhe človeka skoraj splošno pogubni bolezni, če ga le enkrat piči muha tse-tse, je živina v nekaterih krajih Afrike sama pripravila v svoji krvi učinkovit protistrup in postala imuna proti nagani. Goved, konji, ovce, mezi, prašiči in psi, pripelani v kraje, kjer živi muha tse-tse obole takoj, čim jih opičajo te n evarne muhe. Če se človek poginejo do zadnje glave. V nekaterih okuženih krajih pa žive črede domače živine, ki imajo v svoji krvi učinkovito zaščitno sredstvo. Ta živina, večinoma slabotna, pa lahko nosi v svojih žilah bacile mnogo let, ne da bi sama obolela. Samo če se pridruži še drugo okuženje, recimo živinska kuga, se pojavi tudi spalna bolezen in živine pogine.

Ker živi muha tse-tse baš v najlopih krajih Afrike, v rodovitnih ravninah, po zelenih pašnikih med tropičnimi gozdovi in povsod tam, kjer je mnogo vode in rodovitne zemlje, je torej jasno, da je napovedal zahrbtni sovražnik boj najrodovitnejšim krajem, kjer sta zapisana st rašni smrti človek in žival.

Muha tse-tse je bil tudi napovedan boj. Iztrebiti tega škodljivca na ogromnem ozemlju Afrike in povrh še v najbolj divjih pustinja, kamor ne stopi človeška noga, je pa izredno težka, skoraj nepremagljiva naloga. Zato se omejuje boj večinoma na kraje, kjer ga bijeta človek in muha dan za dnem. Ponekod se je že posrečilo izpremeniti lice prirode. V Ugandi in Kenji so že izsušili znano gnezdo nevarnih muh, močvirnat bregove pri Victoria Nianza. V Tanganiki so rešili preostale črede živine s tem, da so na pašnikih iztrebili nevarne muhe. Isto se godi v Rodenziji in deželi Zulov. V Nigeriji so se združili v boju proti muhi tse-tse, zdravniki, živnozdravniki in pošjedalec. Na Zlati obali so očistili tisoč kvadratnih milj v istočasni vojni z muho in boleznijo.

Muha tse-tse pokončava vedno bolj. Okužene kraje izsuše, grmovja in travo pa požge, če domnevajo, da so tam jajčeca ali ličinke nevarne muhe. V pepelu, s katerim pognoje pašnike, poginejo milijoni nosilk spalne bolezni. Sloveči afriški veterinar kapitan Steward je s poskusi ugotovil, da v travnikih, do skrajnosti okuženih krajih, kjer so poprej travo požgali, živina ni obolela. V goščah in pragozdovih deluje znanost tako, da požge, odnosno izseka samo pasove gozda, v ostalem gozdu pa pokončajo muhe odnosno ličinke ročno.

Končno je treba omeniti, da človek v borbi z muho tse-tse ni zadovoljen. Vsaki znaki sledi namreč cela vrsta porazov. V Tanganiki je vedno večje ozemlje, kjer širi muha tse-tse pogubno bolezen. Na Zlati obali, kjer je vladala muha tse-tse na 300 milj velikem ozemlju, je zdaj okuženo najmanj desetkrat tako veliko ozemlje. Učenjaki sicer upajo, da bodo končno nevarno muho vendarle premagali in napravili življenje v Afriki znošnejše. Obenem pa pravijo, da noben morajo zdaj stražiti progo na podcenjuje sovražnika.

Vaše investiranje v Defense Savings Bonds, serija E, se bo zvišalo za 33 in eno tretjino odstotkov v 10 letih. Kupite Defense Bonds in Stamps!

VOJNA, LOV IN OROŽJE ŽIVALI.

Človeštvo si po pravici mnogo domišlja na svoje čudovite iznajdbe, in tehnike dancs nad vse spoštovana, ter najbolj koristna veda. Toda kdor opazuje živalstvo, najde v njem marsikaj, kar poznajo ljudje šele v zadnji dobi. Kar pa so živali uporabljale že tehniške iznajdbe prav do posebne veljave. Topovi, ki mečejo granate na neverjetno daljavo, bombe z omanljivimi plini zadušljivega smrada, žične obrambe, polne smrtonosne elektrike, mine v zemlji in v morju, podmorski čolni s torpedi, ki uničujejo v hipih najsilnejše oklopnice in ogromne dridnavte, vse take in enake bojne naprave uporabljajo v obrambi in naskoku tudi živalstvo.

Nekatere ribe izmed črnic imajo na koncu drveca mehur, kjer se jim nabira sapica, t. j. črna, tinti slična snov, ki jo izbrizgavajo, kadar so v nevarnosti. Medtem ko se sovražnik ustraši črnega pojasa in se skali voda, uide črnica, ker se je naredila nevidna. Ameriški jazbec ali skung, ki daje dragoceno kožuhovino, brizga tudi neko smrdljivo snov na svojega sovražnika. Zadenje ga izredno točno na 6 in več metrov daleč. Njegov smrad prav nič ne zaostaja za vojnimi dimnimi bombami, ki jih uporabljajo. Smrdi na kilometre daleč in se ne izgubi po cel mesec. Človek, ki ga je obrizgal tak jazbec, več tako ne more v družbo, ker preveč smrdi. Enako smrdljivo snov brizga tudi naš dihur, a tudi žaba krasčaka se brani s slično snovjo. Nekatere ribe, somi in škati nosijo v sebi elektriko, s katero odbijajo ali napadajo. Neke vrste jegulj torped, ki se branijo z lastno elektriko, so dale celo ime podmorskim torpedovkam. Polipi imajo močne lovke, s katerimi se oklenejo in ujamejo svoj plen. Nekateri morski pajki brizgajo sinaste nitke za žrtvami ter jih love kakor z lasom, tudi navadni pajki brizgajo svojo pajčevino na žuželke.

V Indiji in na Malajskem otočju živi ribica streljavka, ki brizga iz gobca vodo na žuželke, ki se sede na rastlinah ter jih strelja k sebi v vodo. Jako uspešno orožje so koprivne kapsule večinoma krasnih morskih klobovk, ki jih imajo nekateri kar cele baterije ter so nad pomorskim živalmi resnične roparije. Te živali imajo v sebi omotičen strup, ki omoti celo odraslega človeka, če ga zaloti. Potapljači in nabiralci pomorskih gob večkrat nevarno zbole zaradi takih brizgov.

Vse vojaštvo nosi enako sivo vojno pravo, da bi ga sovražnik ne videl; živali po stepah in pustinja pa nosijo že davno stepno uniformo, po sneženih in ledenih krajih pa belo. Tudi vojaštvo nosi pozimi v snegu bele plašče in čepice, da se ne razočijo od snega. Po zelenem polju in v pragozdih ima premnogo živali, žuželk, sesalcev in tičev čisto zeleno zunanost, da jih ni mogoče nikakor opaziti. Pri nekaterih mravljah imajo celo vojaško kasto, ki se le bojuje a ničesar drugega ne dela. Vojski imajo velikanško glavo z močnimi čeljustimi kleščami. Ponekod imajo te čeljusti sablasto obliko, s katerimi sovražnika pokose in pomore. O sesalcih ni treba govoriti, saj vemo, da je medved vedno pripravljen na juriš. Postavi se na zadnji nogi, prednji šaki pa uporablja za tepež, objem in pobjo. Gorila in šimpanz odlomita celo debele veje in jih vilita kakor vojak puškino kopito. Iz živalstva bi se dalo navesti še več vzgledov, ki dokazujejo, da je njegova borba zelo podobna človeški — a naj že ti zadoščajo v dokaz, da tudi najnovejše tehniške iznajdbe pravzaprav niso nič novega, nego le do sedaj neuporabljeni pojavi narave.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški
zbor 50
ŠEST NARODNIH PESMI za mešani
zbor 50

Franc Venturini — ŠEST MEŠANIH
IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvaneč — 12 MLADIH LET,
moški zbori 50

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (moški
in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica: Oj, moj šolci, je šolci;
Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja: Ko ptičica
na tuje gre; Soči: Moj očka
ma kobilica dra; Dobiv sem pi-
semce; Slovo: Je vplahla luč 40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 20
Vso noč pri potoci 20
Jurjeva 20
Hodi Mleka domo; Kaj drugega
ga hočem; Zdravica 20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrč: Pa gradini 20

FERDO JUVANEČ:
Zjutraj 20
Slovenska 20

PETER JERAB: Polno roža; VASILIJ
MIRK: Podokolica 20

WORKO PRELOVEC:
Ko so fantje proti vasi šli 20
Le enkrat se 20
Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ:
Potrkan ples 30

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:	NEBESA NAŠ DOM — (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev Cena 75c
KVIŠKU SRCE 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani vezava umetno 25c	SVETO PISMO 35c (Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zaloge pa ni opebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi postreči.)
KVIŠKU SRCE — (št. 355) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani v bele celolide 50c	Angleški molitveniki: (ZA MLADINO) Key of Heaven fino vezano 35 v usnje vezano 75
KVIŠKU SRCE — (št. 405) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani Cena 75 centov	CATHOLIC POCKET MANUAL v fino usnje vezano 1c
RAJSKI GLASOVI — (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vatevši Sv. Krišev Pot Cena \$1.50	
RAJSKI GLASOVI — (št. 416) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vatevši Sv. Krišev Pot Cena \$1.50	
SKRBI ZA DUŠO 8 x 4 1/2 inčev — 512 strani Cena \$1.75	

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

IMATE ZE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevni vestnik potreben za priročni ATLAS, ki ga polje našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga že danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
42 velikih strani;
82 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in svetovnih vodnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kake celice svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJ
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov
Pošljite svojo v zameno po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojaških sil se držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.